

Sozialismoa eta Teologia

«Jaunaren eskuina gure ezkerre da»
(G. Gutiérrez)

Zenbait lege eragozpen iragan* ondoren, uztailaren* 8tik 15era, ihardunaldi interesgarri batzuk* ospatu dira El Escorial herrian, Berrizko Mertzedariek, CIDSEk eta «Fe y Secularidad» elkargoak antolatuturik.

Astearen interesgarritasunak erakarririk, 400-dik gora bildu ginen han. Astearen izena, hau zen: «Kristau fedea eta gizarte aldaketa Hego Amerikan».

Hego Amerikan, esan dugu.

Hizlariak eta seminario-zuzendariak, hangoak ziren denak, eta, bat edo beste hangoak ez izan arren, han lan egiten dutenak, Comblin bezala. Ezagunen artean hauek* aipa ditzakegu: R. Poblete, H. Assman, J. M. Bonino, J. C. Scannone, G. Gutiérrez, S. Galilea, J. L. Segundo, R. Ames, E. Dussel, J. Comblin, G. Arroyo, A. Gaete, eta C. Padin artzapezpikua. Oker ez banago, gehienak Chile, Perú eta Brasilekoak.

Esan bezala, estudiogaia Hego Amerika zen; baina, problemaren goritasunagatik, esan beharrik ere ez dago, puntu askotan nahiko hurbil senditzen ginela. Izan ere, borroka asko berdintsua (ez berdina!) da han eta hemen. Horregatik, biziki harritu nintzen, horren euskaldun guti han ikustearekin. Agian* ez dakigu oraindik lerro artean irakurtzen.

Misiolarien arazoketa bat zela uste izango zuen beharbada jendeak. Eta hala zen alde batetik. Baina, bestetik, problematika askoz ere zabalagoa eta hedatuagoa* da, dudarik gabe. Haien eta gure problematikaren hurbiltasuna handia da puntu askotan, batik* bat hemen erabili zen hartan, alegia,* gizarte aldaketaren eta fede berrikuntzarenean. Han ere, hemen bezala, gizarte aldaketaren beharra eta minorien arazoa ez baitira falta. Hori da ikusi genuena. Baina, ez baita aski* teoria zenbait buruz jakitea, teoria hoik* praxi latz batean bizi dituen jendea ezagutzea interesgarri iruditu zitzaidan. Eta horretarako okasio aparta izan genuela ezin uka.

Gizarte arazoa nola planteatzen duten? Puntu honetan, esan zigutenez eta ikusi genuenez, ia batasuna egin dago. Desarrollismoa eta hirugarren politikabide famatu hori behin betirako baztertuta dago. Aukera, honela, kapitalismoaren eta sozialismoaren artean dago. Eta, dependentziaren teoriak lagundurik, kapitalismoa ukatu egiten da, eta sozialismoa hautatzen. Dependentsiaren teoria honi esker, herri pobreen egoera herri aberatsen egoeraren beste aurpegia besterik ez da, kausa-ondorio erlazioz lotua hain zuzen. Subdesarrolloa, bada, desarrolloaren ondorio luzea da, eta ez besterik.

Egoera hori erremediatzeko, esan dugu, sozialismoa hautatzen da. Baina hona bigarren hauzia: zein sozialismo? Puntu hau ez zuen inork definitu, negatiboki ez bada. Rusiakoa, Europakoa, Chinakoa, Cubakoa, Chilekoa... denak izan ziren kritikatuak, memento batean edo bestean. Azkenean, ene ustez, sozialismoaren lehen in-tuizioarekin gelditzeko, hots,* aberastasun eta aberaspideen jabego kolektiboarekin.

Arazoketa honetantxe situatzen da Hego Amerikako

kristaua. Medellín-eko biltzarraz geroztik, ba dakigu hango kristauen artean erabaki-hartze asko izan dela, eta azkenekoa (eta agian* zabalduena) 400 kristauek* Chilen bildurik egin duten sozialismoaren hautapen hori. Biltzar hartan parte hartu zuten teologorik gehienak, gure artean zeuden orain. Liberazioaren teologoak deritzete.*

Teologi mota hau ez da, askok hala uste izan arren, Bibliako gai batzuk politika ekintzari egokitzea. Liberazioaren teologia ez da politikabide baten teologia, baina bai politika jokabidearen teologia. Orain arte kristauak politika abandonaturik izan du. Gehiago oraindik: politikagintzan ibili den kristaua, eskuindarra izan da maizenik.* Hoiiek ez dute fede problemarik izan. Bai, ordea, ezkertiar politikan sartu diren kristauek. Hauek (eta Hierarkiak berdin) politikabide horren eta fedearen artean halako hasarre bat bezala ikusten zuten. Teologo hauek, aitzitik,* krisi honetatik hasi dira beren teologia pentsatzen; eta ikusi dute ikusi, fedea ez baina sarri ideologia bat bizi genuela. Honela kontura gintezke, teologia hau ez dela gure jokabideari egoki datozkion gai batzuk hautatzea eta gainerakoak bigarren mailan uztea, baizik eta perspektiba honetatik teologigintza guztia aztertzea. Teologo hauen eritzian, salto kualitatibo bat da hemen egiten den hau. Begi berriekin ikusten da, orduan, kristianismo osoa.

Adibide soil bat: Kristauak pobreen alde lan egin behar du; hori denok dakigu. Baina guretzat, pobreen alde lan egitea, maitasuna, karitatea erakusteko bide bat da. Orain, ordea, pobreen aldeko lana, behartsuarekiko irekitasuna, *kristau izateko modua da, kristau izatea da.*

Beste adibide bat, honekin lotura hestuan dagoena: Pobrea haintzat hartu behar da, noski. Eta pobre hori, gehienetan, zanpatua da. Eta zanpatua klase bati lotua dago. Beraz, pobreagandik zanpatuagana, zanpatuagandik klasera, halako hautsi ezinezko kate bat dago. Horrela, pobrea klase batean situatzeak, politikazko kontzientzia hartzera garamazki, eta beraz gizarte guztia hauzitan jartzera. Hori da, kristautasunaren logika berean, maitasunari politikazko hedadura* ematea. Bidezko eta beharrezko da.

Liberazioaren teologia honetan ikusi dudanetik gehien gustatu zaidana, hauxe da, alegia,* ez dutela kristianismoaren ideologia berri bat egin. Zera esan nahi dut: Kristianismotik zuzenki ez dutela sozialismoa atera. Sozialismoa, politikazko, ekonomiazko eta gainerako tresnen bidez erabaki dute. Horrela izanik, teologia honek zer egiten du? Sozialismoa, *hautapen* den aldetik*, hartzen lagundu; eta hautapen hori egina dutenei, kristianismoa giro horretan, egoera (hautapen) horretan bizitzen lagundu ere bai.

Gai hauetaz ziren, aste osoan, hamabi hitzaldiak, hamabi seminarioak eta gainerako elkar hizketak oro.*

JOAN MARI TORREALDAI

ditzakegu, **daikeguz**
garamazki (garamatza), **garoaz**
gintezke, **geintekez**

zait, **jat**
zeuden, **egozen**
ziguten, **euskuen**
zitzaidan, **jatan**